

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 259/2014
29.04.2014. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Нате Месаровић, Горана Чавлине и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Весном Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног С.М. 1 и др, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљених С.М.1, Б.М., М.А. и Р.Д., адвоката М.М.1, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К 149/10 од 07.12.2012. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5233/13 од 16.12.2013. године, у седници већа одржаној у смислу члана 490. ЗКП, дана 29.04.2014. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца окривљених С.М.1, Б.М., М.А. и Р.Д. поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К 149/10 од 07.12.2012. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 5233/13 од 16.12.2013. године у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП, члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП и члана 439. тачка 2. ЗКП, док се захтеви за заштиту законитости у преосталом делу **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги К 149/10 од 07.12.2012. године, поред осталих, оглашени су кривим: окривљени Р.Д. због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. Кривичног законика за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од једне године, те истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело; окривљени М.А. због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. Кривичног законика те му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од девет месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело;

окривљени С.М 1. због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. Кривичног законика за које му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и за продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци, па је окривљеном изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од једне године и четири месеца и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело; и окривљени Б.М. због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. Кривичног законика за које му је утврђена казна затвора у трајању од једне године и због продуженог кривичног дела злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ за које му је утврђена казна затвора у трајању од девет месеци, па је и овом окривљеном изречена условна осуда тако што му је утврђена јединствена казна затвора у трајању од једне године и седам месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од две године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом према окривљенима С.М.1 и Р.Д. на основу члана 354. став 1. тачка 3. ЗКП одбијена је оптужба да су извршили по једно кривично дело загађење животне средине из члана 263. став 1. КЗ због наступања застарелости кривичног гоњења.

Првостепеном пресудом окривљени су обавезани да солидарно на име трошкова кривичног поступка плате износ од 124.172,00 динара као и по 5.000,00 динара на име паушалних трошкова, у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом принудне судске наплате.

Пресудом Кж1 5233/13 од 16.12.2013. године Апелациони суд у Крагујевцу је уважавањем жалбе Основног јавног тужиоца у Пожеги и делимичним уважавањем жалби браниоца окривљеног С.М.1 и окривљеног Б.М., преиначио првостепену пресуду у осуђујућем делу у погледу правне оцене дела и одлуке о кривичној санкцији, тако што је тај суд радње окривљеног С.М.1 описане у делу изреке под ставом II тачка в) изреке, за које је оглашен кривим и кривично-правне радње окривљеног Б.М. описане под ставом II тачка г) изреке, за које је оглашен кривим, правно квалификовао као продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, па је окривљеном С.М.1 узета као правилно утврђена казна затвора у трајању од једне године за извршено кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. КЗ у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом под ставом II тачка а) изреке оглашен кривим, а за извршено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ у вези члана 61. КЗ утврдио му казну затвора у трајању од три месеца, а окривљеном Б.М. утврдио казну затвора у трајању од једне године за учињено кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 2. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашен кривим у ставу II тачка а) изреке, а за извршено продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. у вези члана 61. КЗ утврдио казну затвора у

трајању од три месеца, па је осудио окривљеног С.М.1 на јединствену казну затвора у трајању од једне године и два месеца, окривљеног Б.М на јединствену казну затвора у трајању од једне године и два месеца, окривљене Р.Д, М.Г. и М.А. за извршено по једно кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ описаних у ставу I тачка а, б, в и г изреке, за које су оглашени кривим првостепеном пресудом, на казне затвора у трајању од по шест месеци, а окривљену Љ.Д. за извршено кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које је првостепеном пресудом оглашена кривом у ставу II под тачком а) изреке на казну затвора у трајању од једне године. Другостепени суд је окривљеног Б.М. на основу члана 423. тачка 1. ЗКП ослободио од оптужбе да је извршио једно продужено кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ описано под ставом II тачка б) изреке побијане пресуде.

Апелациони суд у Крагујевцу је уважењем жалбе пуномоћника оштећених С.М.2 и М.М. 2 првостепену пресуду укинуо у делу одлуке о трошковима кривичног поступка и у том делу списе предмета упутио првостепеном суду на поновно одлучивање у ставу IV изреке, док су жалбе браниоца окривљених С.М.1 и Б.М. у преосталом делу као и жалбе окривљеног С.М.1, браниоца окривљене Љ.Д., окривљене Љ.Д., браниоца окривљеног Р.Д. и браниоца окривљеног М.А., одбијене као неосноване, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу става I и II потврђена, а у ставу III изреке је остала неизмењена.

Против ових пресуда захтеве за заштиту законитости поднео је:

-бранилац окривљеног С.М.1, адвокат М.М.1, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. ЗКП, са предлогом да захтев за заштиту законитости уважи, утврди да је повређен закон и укине другостепена пресуда у односу на овог окривљеног а предмет врати Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање и то пред потпуно измењеним већем или да се првостепена и другостепена пресуда преиначе тако што ће овај окривљени бити ослобођен од оптужбе за кривично дело за које је правноснажно осуђен. У захтеву је предложено да се окривљеном на основу члана 488. ЗКП одложи извршење правноснажне пресуде као и да бранилац и окривљени буду присутни на седници већа јер је исто од значаја за доношење одлуке по предметном захтеву;

-бранилац окривљеног Б.М., адвокат М.М.1, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. ЗКП, са предлогом да се захтев за заштиту законитости уважи, утврди да је повређен закон и укине другостепена пресуда у односу на окривљеног Б.М. а списи предмета врате Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање и то пред потпуно измењеним већем или да се у односу на овог окривљеног првостепена и другостепена пресуда преиначе тако што ће овај окривљени бити ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело за које је правноснажно осуђен. Бранилац је у захтеву предложио да се одложи извршење правноснажне пресуде као и да бранилац и окривљени буду присутни на седници већа у смислу члана 488. ЗКП;

-бранилац окривљеног М.А., адвокат М.М.1, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважењем захтева за заштиту законитости укине другостепену пресуду и предмет

врати том суду на поновно одлучивање у потпуно измењеном већу или да преиначи првостепену и другостепену пресуду тако што ће овог окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело за које је правноснажно осуђен. Бранилац је предложио да се окривљеном одложи извршење правноснажне пресуде као и да у смислу члана 488. ЗКП он и окривљени буду присутни седници већа што је од значаја за доношење одлуке по предметном захтеву;

-бранилац окривљеног М.А., адвокат М.М.1, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине првостепену и другостепену пресуду и списе предмета врати првостепеном суду на поновно одлучивање као и да се окривљеном одложи извршење казне изречене правноснажном пресудом до одлуке по предметном захтеву;

-бранилац окривљеног Р.Д., адвокат М.М.1, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1. и став 2. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев за заштиту законитости, утврди да је повређен закон и укине другостепену пресуду у односу на овог окривљеног а предмет врати Апелационом суду у Крагујевцу на поновно одлучивање и то пред потпуно измењеним већем или да преиначи првостепену и другостепену пресуду тако што ће овог окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело за које је правноснажно осуђен. У захтеву је предложено да се окривљеном Р.Д. одложи извршење правноснажне пресуде као и да бранилац и окривљени у смислу члана 488. ЗКП буду присутни на седници већа што је од значаја за доношење одлуке по захтеву.

Врховни касациони суд је доставио захтеве за заштиту законитости браниоца окривљених С.М.1, Б.М., М.А. и Р.Д. Републичком јавном тужиоцу сматрајући да присуство Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених не би било од значаја за доношење одлуке, због чега их није обавестио о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП.

Врховни касациони суд је одржао седницу већа у смислу члана 490. ЗКП, на којој је размотрио списе предмета, са пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је по оцени навода у захтевима, уз примену члана 604. ЗКП у односу на првостепену пресуду, нашао:

Бранилац окривљеног М.А. у захтеву за заштиту законитости побија наведене пресуде због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП наводима да се у радњама овог окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде стичу законска обележја кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, па је с обзиром на прописану казну затвора за то кривично дело у конкретном случају наступила апсолутна застарелост кривичног гоњења а у смислу одредби чл. 103. и 104. КЗ због чега је у редовном кривичном поступку требало донети пресуду којом се оптужба према овом окривљеном одбија због апсолутне застарелости кривичног гоњења кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ.

Међутим, Врховни касациони суд налази да су изнети наводи браниоца окривљеног М.А. којима се указује на цитирану битну повреду одредаба кривичног поступка неосновани.

Ово стога, јер из чињеничног описа датог у ставу I тачка а) изреке првостепене пресуде произлазе сва законска обележја кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које кривично дело је окривљени М.А. оглашен кривим правноснажном пресудом, па имајући у виду да је предметно кривично дело извршено у периоду од октобра 1996. до пролећа 1997. године и да је за то кривично дело прописана казна затвора од једне до осам година, то би у смислу одредаба члана 103. тачка 4. КЗ и члана 104. став 6. КЗ апсолутна застарелост кривичног гоњења за ово кривично дело наступила у октобру 2016. године. Стога се изнети наводи захтева браниоца овог окривљеног да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1. ЗКП, засновани на ставу да је радње окривљеног описаним у изреци првостепене пресуде требало правно квалификовати као кривично дело тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, оцењују неоснованим.

Врховни касациони суд налази да су неосновани наводи захтева браниоца окривљених С.М. 1, Б.М., М.А. и Р.Д. да је нижестепеним пресудама учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9. ЗКП са образложењем да је оптужба прекорачена и повређен објективни идентитет између оптужбе и пресуде тиме што је првостепени суд у изреку пресуде унео одредбе Закона о заштити на раду и Закона о безбедности и здрављу на раду као и чињенице које нису биле означене у оптужном акту у погледу којих нису извођени докази, а односе се на лица која су оштећена извршењем кривичног дела из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које су ови окривљени оглашени кривим правноснажном пресудом.

Ове наводе Врховни касациони суд оцењује као неосноване, а имајући у виду да је ова повреда закона неосновано истицана у поступку по редовном правном леку, овај суд прихвата разлоге које је дао Апелациони суд у Крагујевцу на страни 8 и 9 образложења другостепене пресуде и на исте упућује у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљених у захтевима истиче да је за основни облик кривичног дела из члана 278. став 1. КЗ неопходно да је изазвана опасност за живот индивидуално неодређеног броја лица или пак одређеног али неограниченог круга лица, а да су у конкретном случају сва лица, према којима је евентуално постојала опасност за живот и тело индивидуално одређена, а изван тог круга лица није постојала опасност за живот и тело неких других лица због чега се, према наводима захтева, у радњама окривљеног евентуално стичу законска обележја кривичног дела тешка телесна повреда из члана 121. став 1. КЗ, а не кривичног дела из члана 288. став 2. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које су окривљени оглашени кривим.

Изнете наводе захтева којима се првостепена и другостепена пресуда побијају због повреде закона из члана 439. тачка 2. ЗКП Врховни касациони суд

оцењује неоснованим, јер из чињеничног описа датог у изреци првостепене пресуде произлази да су окривљени описаним радњама изазвали опасност за живот и тело људи поступајући као одговорна лица, при чему је као последица кривичног дела наступила опасност за живот или тело људи и то у виду теже последице, што све чини законска обележја кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 2. у вези става 1. КЗ за које су окривљени оглашени кривим правноснажном пресудом. Ово посебно када се има у виду да је у редовном кривичном поступку утврђено на основу медицинског вештачења да приликом рада са отпадним оловним материјама, које имају нарочито изражено токсично дејство, може доћи до загађивања и других индивидуално неодређених лица као и да су поједини радници који нису непосредно обављали послове на пребирању и сечењу отпадних акумулатора, попут радника возача теретних возила и радника који су послове обављали на виљушкарку, имали повећане концентрације олова у крви.

По налажењу овога суда, неосновано се захтевима браниоца окривљених С.М.1, Б.М., М.А. и Р.Д. оспорава својство одговорних лица које су имали ови окривљени приликом извршења предметних кривичних дела.

Наиме, према одредби члана 112. став 5. КЗ, одговорним лицем у правном лицу сматра се лице које на основу закона, прописа или овлашћења врши одређене послове управљања, надзора или друге послове из делатности правног лица, као и лице коме је фактички поверено обављање тих послова. Одговорним лицем сматра се и службено лице кад су у питању кривична дела код којих је као извршилац означено одговорно лице, а у том законику нису предвиђена у глави о кривичним делима против службене дужности, односно као кривична дела службеног лица.

Из списка предмета произлази да су окривљени били овлашћени да врше одређене послове управљања, надзора и друге послове из делатности правног лица организовањем процеса производње и ангажовањем радника и то окривљени М.А., Р.Д. и С.М.1 као оснивачи својих предузећа а окривљени Б.М. као руководилац производње у пословној јединици предузећа у коме је био запослен, и да следствено томе они имају својство одговорног лица, па је у конкретном случају, на кривична дела која су била предмет оптужбе, а насупротив наводима захтева браниоца окривљених, примењен закон који је требало применити.

Надаље, из списка предмета произлази да је другостепени суд налазећи да је одредбу члана 234. став 1. КЗ која је ступила на снагу након извршења кривичних дела описаних у ставу II тачка в и г изреке првостепене пресуде блажа за окривљене С.М.1 и Б.М. у односу на одредбу члана 359. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, према којој су радње окривљених у цитираном делу изреке биле правно квалификоване првостепеном пресудом, делимично уважио жалбе браниоца окривљених и у погледу правне оцене дела и одлуке о кривичној санкцији преиначио првостепену пресуду, применом одредбе члана 5. КЗ. Из изнетог произлази да је другостепена пресуда преиначена у корист окривљених С.М.1 и Б.М. и то делимичним уважењем жалбе њиховог браниоца, што је другостепени суд био овлашћен да учини, те да наведено преиначење није

учињено на њихову штету уважењем жалбе јавног тужиоца како се то неосновано истиче у захтевима браниоца окривљених.

У захтеву браниоца окривљеног М.А. правноснажне пресуде се побијају и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1. ЗКП наводима да се исте у погледу одлучних чињеница заснивају на погрешном уверењу суда и да у редовном кривичном поступку није на несумњив начин утврђено да је тешко нарушено здравље оштећеног О.Т. деловањем окривљеног М.А., нити се из пресуде види на основу којих доказа је утврђена та чињеница, а да налаз и мишљење вештака, према наводима захтева, не поткрепљује закључке суда у погледу наступеле последице кривичног дела, којим наводима се, по оцени овога суда, побијане пресуде оспоравају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, што није разлог због ког окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости на основу члана 485. став 4. ЗКП.

Бранилац окривљених у поднетим захтевима истиче да је првостепеном и другостепеном пресудом учињена повреда закона из члана 424. став 1. тачка 1.) ЗКП, да је другостепеном пресудом повређена одредба члана 447. ЗКП чиме је повређено право на одбрану окривљеног, да је изрека првостепене пресуде неразумљива и да је тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11. ЗКП као и да је чињенично стање у погледу одлучних чињеница непотпуно утврђено, што, по налажењу овога суда не представља разлоге због којих окривљени преко браниоца у смислу члана 485. став 4. ЗКП може поднети овај ванредни правни лек, па су захтеви браниоца окривљених С.М.1, Б.М., М.А. и Р.Д., у овом делу оцењени као недозвољени.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник

Весна Веселиновић,с.р.

**Председник већа
судија**

Јанко Лазаревић,с.р.